

AJANKOHTAISTA

Katselmus

Paimensukuisen Lapinkoiran Seuran katselmus pidettiin Helsingissä 20.3.94. Ennätysuuren koirajoukon tarkkoina ja asiantuntevina ulkomuotoarvosittelijoina toimivat Antero Hakala ja Pekka Nykyri. Möllitotelevaisuuskilpailun osallistujia arvioi ja opasti Nina Mäkinen ja junior hanter-kilpailun tuomarina oli Mari Peltola. Kauneimman hännän valitsi Jukka Sipilä, joka oli etukäteen huolellisesti paneutunut aiheeseen kirjallisuutta apunaan käyttäen.

Seuran hallituksen ja katselmuksen osallistujien puolesta esitän tässä suurkiitoksen kaikille tuomareille!

Ison kiitoksen olemme velkaa myös kaikille niille, joiden ansiosta katselmus taas kerran sujui suuremmitta kommelluksitta. Oli suurenmoista huomata, että asiat olivat yleensä jo hoidossa, kun me Mirjan kanssa juoksimme tukka putkella paikasta toiseen jotakin järjestämään tai käynnistämään. Aina oli joku tai jotkut tarttuneet toimeen, tarvittaessa löytyi kehäsihteereitä ja -avustajia, tuotteiden ja arpojen myyjiä, rokotustodistusten tarkastajia ja lipunmyyjiä, kehät nousivat paikoilleen, opasteet ilmaantuivat teiden varsille, myyntituotteet levisivät myyntipöydille, koirat saivat numerolappunsa ja tulivat valokuvatuiksi, tutkijat saivat karvanäytteensä jne. Kiitos Janika, Petra, Solja, Pia, Laura, Seppo, Seppo, Päivi, Tuula, Ulla, Ulla, Samu, Kirsi, Jonna,

Joppe, Ansku, Jykä, Tapsa, Ykä, koko Lyytikäisen perhe ja te kaikki muut, joiden nimet nyt epähuomiossa jäivät pois. Ja taas kerran kiitokset Ritvalle jo perinteisistä arpajaisvoittolevyistä!

Terveys

Katselmuksessa huomio kiinnitetään lähes yksinomaan koirien ulkomuotoon ja rakenteeseen, mutta myös toinen tärkeä asia, koirien terveys, on ollut paljon esillä kuluvana vuonna. Seura järjesti kevätkokouksen yhteydessä silmä- ja polvitarkastuksen, ja paimensukuisten lapinkoirien silmiä ja polvia on tutkittu myös muiden järjestämissä joukkotarkastuksissa sekä eläinlääkäreiden vastaanotoilla. Myös lonkkatutkimuksia on suoritettu.

Vaikka tulokset ovat enimmäkseen olleet hyviä, on myytti täysin terveestä, perinnöllisistä sairauksista aivan vapaasta paimensukuisesta lapinkoirasta ehkä nyt kuitenkin varovasti romutettava. Perinnöllisiä silmäsairauksia on nimittäin kuluvana vuonna löytynyt muutama tapaus (pari uutta HC-tapausta, yksi mahdollinen RD ja yksi vuoden kuluttua uusintatarkastettava lieväästeinen PHTVL, ei kuitenkaan yhtään PRA:ta) ja jonkinasteista lonkkavikaa on ilmennyt noin viidessatoista prosentissa tutkituista koirista.

Tilannehan ei toki ainakaan vielä ole mitenkään hälyttävä, mutta koska tavoitteenamme on terve koira, olisi tärkeätä, että mahdollisimman monen siitokseen käytettävän tai aiottavan koiran silmät sekä myös polvet tutkittaisiin ja ainakin narttujen ja alle veteraani-ikäisten urosten lonkat kuvattaisiin. Kevätkokouksessa esitettiin, että Reviirin "Pentuja"-palstalla kerrottaisiin myös pentueiden vanhempien mahdolliset tutkimustulokset, onko niitä tehty ja silmätarkastusten osalta milloin. Tämä käytäntö

Sisällysluettelo

Ajankohtaista	3
Toimintakertomus	6
Katselmuksesta ja paimenkoira.....	9
Katselmus.....	10
Keskustelua	27
Kevätkeikka	31
Hillamarja	33
Nuorisopalsta	36
Ensimmäinen Match-showni	38
Sarjakuva	38
Silmistä, polvista, lonkista	39
Lonkkakuvaustuloksia	40
Hännänhuiskauksia	41
Pentuja	42

pyritään aloittamaan seuraavassa Reviirissä ja sen toivotaan innostavan pentuetta suunnittelevia tutkittamaan ainakin oman narttunsa, minkä ei ainaakaan meille ruuhka-Suomessa asuville kasvattajille pitäisi olla ylivoimaista. Muualla Suomessa on tietysti tilanne toinen, silmätarkastuslausuntoja antavat eläinlääkärit ovat keskittyneet suuriin kaupunkkeihin ja pääasiassa Etelä-Suomeen eikä lonkkakuvauskiakaan tehdä jokaisen eläinlääkärin vastaanotolla.

Vaikka näiden tutkimusten tärkeyttä onkin syytä tähdentää, ovat silmätaudit, patellaluksaatio ja lonkkaniveldysplasia kuitenkin vain osa koirien perinnöllisistä sairauksista. On myös olemassa vaara, että jos liikaa painotamme joidenkin asioiden tutkimista ja rajoitamme siitoskäytön vain varmasti näiltä osin tutkittuihin ja terveisiin koiriin, kanta kapeenee entisestään. Jonkun suosikkiuroksen tai jatkuvan sukusiitoksen myötä saatamme jopa saada tilalle jonkun muun, toistaiseksi vain piilevänä olevan perinnöllisen sairauden, ehkä tällä kertaa vielä vakavamman ja lähes koko kantaan levinneen. Viimeaikaisissa koiranjalostusta käsittelevissä kirjoituksissa pidetäänkin mahdollisimman laajaa geenipohjaa tärkeämpänä kuin tiukkoja tutkimusmääräyksiä. Tämän saavuttamiseksi pyritään mm. välttämään ahdasta sukusiitosta sekä "siitosmatorien" muodostumista.

Jotta emme entisestään kaventaisi paimensukuisten geenipohjaa, olisi tärkeää, että siitokseen käytettäisiin mahdollisimman paljon eri uroksia. Tietysti olisi hienoa, jos löytyisi sellaisia koiria, joiden lähisukulaisia olisi vain vähän käytetty jalostuksessa, mutta on muistettava, että samankin pentueen jokainen koira on perimältään vähän erilainen kuin veljensä. Pyydänkin nyt teitä vanhojen tai vanhakojen urosten omistajat, ilmoitelkaapa allekirjoittaneelle, jos koiranne ovat henkisesti ja fyysisesti terveenolaisia ja voisitte ajatella antavanne niitä, siitoskäyttöön paimensukuisten narttujen kanssa.

Pentukaupasta

Koiriemme terveyteen liittyen en malta olla puuttumatta erääseen asiaan, joka yllättäen tuli kohdalleni tänä keväänä. Sain nimittäin puhelinsoiton, jossa kerrottiin jonkun paimensukuisten lapinkoirien kasvattajan väittäneen pennunkyselijöille paimensukuisten olevan paljon terveempiä kuin muut lapinkoirat. Kohdallani ikävämmäksi teki asian tietysti se, että minun väitettiin olevan tämä kasvattaja. Tavallaan olin tietysti iloinen, että minulle oli reilusti soitettu heti suoraan ja pääsin näin omalta osaltani oikaisemaan väärät huhut, mutta asia jäi kuitenkin vaivaamaan minua pitkäksi aikaa. Mielestäni ei ole

mukavaa, jos koirakauppa menee sellaiseksi, että oman koiran häntää täytyy nostaa mollaamalla jostain toista. Kun myymme koiranpentuja, myymme pitkäaikaisia perheenjäseniä. On tärkeää, että jokainen pentu menee oikeaan perheeseen, että ostajat saavat juuri "sen oikean" pennun, sellaisen, joka tuntuu omimmalta, oli se omin sitten tanskan-doggi tai chihuahua, paimensukuinen tai ei-paimensukuinen lapinkoira. Katteettomien väitteiden tai turhien mainoslauseiden ei mielestäni pitäisi kuulua koirakauppaan, vaan koirien itse olemuksellaan puhua puolestaan ja kasvattajan kertoa sen enempiä muihin vertaamalla vain niistä pennuista, jotka hänellä on myynnissä, mitä mahdollisia vikoja ja mitä hyviä puolia niissä ja niiden taustalla on. Toivonkin, että me kaikki, sekä yhden että useamman paimensukuisten pentueen kasvattajat, pysymme vain tiukasti tosiasioissa silloinkin, kun kerromme, miten paimensukuiset eroavat muista lapinkoirista. Mitään todisteitahan meillä ei ole kummankaan paremmasta terveydestä sen enempää kuin muustakaan "paremmuudesta".

Lehden ilmestyessä on kesä jo täydessä käynnissä. Useimmille meistä koiranomistajista on kesän suurimpia iloja liikkuminen luonnossa koiran kanssa. Emmehän siinä riemussa kuitenkaan unohda yleisen koirakurin, metsästys- ja poronhoitolakien aiheuttamia rajoituksia. Kesällä on eri puolella Suomea myös monenlaisia koiratapahtumia, näyttelyitä, kilpailuja, kokeita, leirejä, koulutuksia jne, joissa toivoisi paimensukuista lapinkoiriakin näkyvän.

Nauttikaamme kuitenkin kukin tavallamme Suomen lyhyestä kesästä, lomasta ja yhdessäolosta koiriemme kanssa. Hyvää kesän jatkoa!

Eeva Kähönen

AJANKOHTAISTA

Sydän kylmänä olen jälleen seurannut viimeiset neljä viikkoa pienen kasvattini kamppailua penikkatautia vastaan. Kahden ja puolen vuoden takaiset tapahtumat toistuvat. Vaikka tautia on koko ajan ollut liikkeellä, siihen suhtaututaan vähätellen, eivätkä eläinlääkärit tunnista tautia.

Kuvaavaa oli Epunkin tapauksessa eläinlääkäreiden suhtautuminen omistajan epäilyksiin mahdollisesta penikkataudista, vaikka hän kertoi pennun leikkineen naapurin flunssaisen koiran kanssa. Tapaamisen jälkeen flunssa oli jo todettu penikkataudiksi. Sunnuntaina kunnallisen eläinlääkäriin vastaanotolla Epun omistaja leimattiin hysteeriseksi hössöttäjäksi ja heidän mukaansa pennulla oli vain kurkkutulehdus. Heti maanantaina omistajat veivät Epun yksityiselle eläinlääkärille, joka asiaa vatvoen selitti: "Kyllähän nämä oireet voisivat olla penikkatautiakin, mutta ei sitä nyt oikein... Haluatteko te nyt ihan varmasti, että siitä otetaan näytteet?" Vasta emännän tiukan vaatimuksen jälkeen näytteet otettiin ja torstaina oli edessä tyly vastaus: näyte on positiivinen. Nyt lääkärin myönsi olleensa tietämätön oireyhtymistä ja ettei olisi ottanut näytteitä omasta aloitteestaan.

Eppu sai monenlaisia lääkkeitä hyvän yleiskunnon säilyttämiseksi ja tulehdusten hoitoon. Päivä päivältä tilannetta seurataan ja kokeen tuloksesta lähtien olen tähdentänyt omistajille valmistautumista pahimpaan heti, jos tilanne osoittautuu toivottomaksi. Koiran kärsimysten pitkittäminen ei ole oikeaa eläinrakkautta eikä missään tapauksessa hyväksyttävää. Kauhulla kuuntelin Epun tartuttajakoiran kohtaloa, kuinka sen omistajat eivät "voineet" lopettaa koiraansa, vaikka tauti oli edennyt keskushermostoon niin, että sitä ulkoilutettiin kannatteleamalla kaksilla valjailla, ja vaikka neljä eläinlääkärinä oli määrännyt sen lopetettavaksi. Hermovauriot kehittyivät epilepsiaksi, jota vielä hoidettiin lääkkeillä, ennenkuin koira vihdoinkin päästettiin kärsimyksistään.

Myös rokotusasiassa eläinlääkärit antavat riskitaitaisia ohjeita. Edellisen epidemian aikana keskustelin paljon Eläinlääketieteellisen korkeakoulun pieneläinklinikan lääkäreiden kanssa - olihan Reppulin Silva siellä toivottomassa loppuhoidossa. Silloin eläinlääkärit suosittelivat pennuille kolmea penikkatautirokotusta 12, 16 ja 20 viikon ikäisenä, samoin omat lääkäriini Herttoniemen eläinlääkäriasemalla. Pentujen ostajille annan aina kirjalliset hoito-ohjeet, missä rokotusten kohdassa on mainittu kolme rokotuskertaa. Mutta lähes poikkeuksetta pennun omistajalle kerrotaan kahden rokotuksen jälkeen, että nyt rokotukset ovat kunnossa, tulkaa vuoden kuluttua uudelleen. Siinä sitten ovat vastakkain kasvattajan ohje ja eläinlääkäriin auktoriteetti. Useimmiten omistajat uskovat lääkärinä - säästyhän siinä rahaakin. Jos omistaja ihmetellen soittaa minulle, kehotan hakemaan rokotuksen toiselta eläinlääkäriltä. Eppu ennätti saada juuri vähän ennen tartuntaa toisen penikkatautirokotuksen. On mahdollista,

Sisällysluettelo

Ajankohtaista	3
Syyskokous	5
Penikkatautitietoisku	5
Katselmsu 1994	6
Kesäleiri	8
Tarvitaanko lapinkoira	13
Mietteitä maatiaiskoirsta	15
Tsabba Norri	19
Toisenlainen koirakirja	20
Peski Calbmi	21
Koirien kanssa vaeltamassa	22
Viikonloppuleiri	25
Porokoiratapahtuma	30
Porokoiran rotumääritelmä	32
Nuorisopalsta	33
Oona, Tuisku ja Milli	37
Vientejä	38
Pentuja	38

että rokote on ollut niin vahvana vaikuttamassa, että koira selviää. Vastaavanlaisista tapauksistahan on iloisia esimerkkejä edellisen epidemian ajalta.

Viikkojen mittaan olen myös joutunut kuulemaan aivan uskomattomia juttuja välinpitämättömästä suhtautumisesta koko penikkatauti-epidemiaan. Samana päivänä, kun Helsingin Sanomat julkaisi elokuun alussa artikkelin tautitapausten lisääntymisestä, järjestettiin Helsingissä hyväntekeväisyys- match show. Paikalla oli yli 600 koiraa, joista 120 kilpaili pentuluokassa, EIKÄ YHDELTÄKÄÄN KOIRALTA TARKASTETTU ROKOTUSTODISTUSTA! Järjestäjät vain totesivat iloisesti, ettei täällä niitä tarvita. Osallistujia ei myöskään varoitettu kylteillä eikä kuulutuksilla mahdollisesta tartuntavaarasta. Kilpailevien koirien lisäksi paikalla oli paljon pieniä pentuja, jotka oli tuotu mukaan leikkimään ja katselemaan. Monikohan tämän match shown osallistujista on kartuttamassa sitä kahdeksankymmenen positiivisen näytteen määrää, mikä oli väliaikatilanne elokuun lopulla.

Kasvattajan vastuuta voi myös kysellä siltä trimmattavan rodun kasvattajalta, joka koko ajan ottaa asiakkaita vastaan kotonaan, vaikka yksi omista koirista sairastaa penikkatautia. Ja lisäksi kutsuu terveen uroksen kenneliinsä astumaan narttuaan...

Lama, työttömyys ja rahapula pahentavat sairastuneiden koirien tilannetta. Muuankin kotiäiti kertoi koirallaan olleen penikkatautiin viittaavia oireita. Tauti paheni, koira heikkeni, kulki "pitkin seiniä" ja lopulta kuoli itseksensä. Missään vaiheessa sitä ei edes viety eläinlääkärin, koska ei ollut rahaa.

Näitä tarinoita riittää loputtomiin. Mitä lie senkin kahden koiran omistajan päässä liikkunut, joka tuli Epun emäntää vastaan, kun tämä ulkoilutti perheen vanhempaa, ainakin toistaiseksi tartunnalta säästynyttä koiraa. Kun Epun emäntä varmuuden vuoksi varoitti, ettei koiria tuotaisi lähelle ja kertoi miksi, vastasi toinen vain iloisesti: "Voi, ei se mitään, näilläkin silmät vuotaa ja on nuhaa ja nyt on vielä karvaakin ruvennut lähtemään kuonosta!". Voi vain arvailla, kuinka monta koiraa tämäkin parivaljakko on ennättänyt tartuttaa, mikäli sairaus on sitä, mitä oireet antavat aiheutta olettaa...

Mikä sitten on jälleen aiheuttanut penikkatauti-epidemian? Voin vain kuvitella ihmisten jo taas unohtaneen parin kolmen vuoden takaiset ta-

pahtumat, rokotuksista ei ole välitetty ja erilaisia virallisia ja epävirallisia koirakilpailuja ja -tapahtumia on järjestetty lukemattomia. Yhteistä näille epävirallisille tapahtumille näyttää olevan järjestäjien täysin välinpitämätön suhtautuminen ennaltaehkäisyyn. Tärkeämpää on saada mahdollisimman paljon osallistujia, kaikenlaisia puhdas- ja monirotuaisia, viis siitä, miten paljon tartuttajia paikalla pyörii. Pääasia, että osallistumismaksut saadaan.

Paimensukuisen Lapinkoiran Seura on pyrkinyt suhtautumaan penikkatautiin vakavasti. Epidemian aikana v. 1990 katselmus siirrettiin puoli vuotta myöhemmäksi kevääseen -91, ja pentuluokat jätettiin pois sinä ja seuraavana vuonna. Reviirissä kerrottiin tilanteesta ja annettiin ohjeita. Tänä kesänä olemme keskeyttäneet epävirallisen tottelevaisuuskoulutuksemme pääkaupunkiseudulla toistaiseksi, tiedottaen nuorten koirien omistajille epidemiasta ja kehottaneet hakemaan koirilleen tehosterokotteen.

Toivon jokaisen koiran omistajan arvostavan omaa lemmikkiään, oli se sitten hieno rotukoira tai monirotuinen valio, niin että hankkisi sille riittävän rokotussuojan. Ja jos koira kuitenkin sairastuu, pitäisi sen poissa toisten koirien luota.

Kaikesta huolimatta, muistakaamme lause Reviiristä 1/92: "Penikkatauti voi tappaa, mutta siitä voi myös parantua!"

Mirja Siljander

PS. Syyskuun viidentenä oli puhelinvastajassani viesti: "Eppu on siirtynyt koirien taivaaseen."

Eppu eli Reppulin Elmer Opel (15.2.94 - 5.9.94) syntyi Opelin takapenkillä, leikki kauniin kesän Rossin kanssa, ei ehtinyt ihmetellä syksyn ensilunta.

AJANKOHTAISTA

Syysseminaari

Paimensukuisen Lapinkoiran Seura määräsi kevätkokouksessaan järjestettäväksi keskustelutilaisuuden paimensukuisen lapinkoiran asemasta koirakentässä.

Tilaisuus järjestettiin syysseminaarina lauantaina 1.10.1994 Helsingissä, Satakuntatalolla. Aamupäivän paneelikeskusteluun oli kutsuttu alustajiksi edustajat Suomen Kennelliitosta, Suomen Pystykorvajärjestöstä, Lappalaiskoirat ry:stä ja Paimensukuisen Lapinkoiran Seurasta sekä asiantuntijajäseniä.

Alun passiivisuuden jälkeen syysseminariin osallistui 44 henkeä, jäseniä kiitettävästi eri puolilta maata. Varsinaista paneelikeskustelua aamupäivällä emme voineet järjestää paneelin kutsuttujen osallistujien harvalukuisuuden vuoksi, mutta sitäkin antoisampia olivat Antero Hakalan alustus pohjoisen koirakannan historiasta ja Leni Nousiaisen esittelemät mielenkiintoiset vaihtoehdot koirakantamme tulevaisuudesta. Kuten yleensä keskustelutilaisuuksissa käy, loppui yleiseen keskusteluun varattu aika kesken.

Iltapäivän jäsenistölle tarkoitetun osuuden tärkeimmäksi aiheeksi nousi paimensukuisen lapinkoiran rotumääritelmän luonnoksen laatiminen ja jälleen aika osoittautui rajalliseksi, keskustelua olisi riittänyt paljonkin pidemmäksi aikaa.

Hallituksen kokouksessa keskustelimme seminaarin annista ja totesimme, että tilaisuus oli tärkeä järjestää ja se antoi paljon uusia ajatuksia sekä haasteellisia tehtäviä niin hallitukselle ja kasvattajatoimikunnalle kuin yksittäisille kasvattajille ja jäsenille. Seminaari olisi kenties pitänyt järjestää kaksipäiväisenä, jotta aikaa olisi ollut riittävästi sekä yleiskeskusteluun että rotumääritelmän tarkempaan käsittelyyn ja eri linjojen suunnitteluun.

Tarkempi selostus syysseminaarista on toisaalla tässä lehdessä.

Syyskokouksen päätöksiä

Paimensukuisen Lapinkoiran Seuran sääntömääräinen syyskokous pidettiin lauantaina 27.10.1994 Tuomarinkartanon koirakeskuksessa. Seuraavassa tärkeimpiä kokouksessa tehtyjä päätöksiä.

Jäsenmaksu päätettiin yksimielisesti korottaa 100 markkaan jäsenen tekemän ehdotuksen mukaisesti. Näin saaduilla 38.000 markan jäsenmaksutuloilla saamme katettua Reviirin painatuskulut 37.800 markkaa, mikä on suurin menoerä 65.950 markan loppusummaan nousevasta, kokouksen hyväksymästä talousarviosta vuodelle 1995. Muita mainittavampia tuloja ovat katselmuksen tuotto 10.000 markkaa ja muut myynti- ja ilmoitustulot 15.750 markkaa. Tilaisuuksien järjestämisestä, postituksesta ja materiaalien hankinnasta aiheutuu vastaavasti myös kuluja.

Syyskokous hyväksyi toimintasuunnitelman vuodelle 1995. Suunnitelma noudattaa pääosin kuluvan vuoden toimintasuunnitelmaa painottaen kuitenkin enemmän yhteistoiminnan jatkamista Suomen Kennelliiton, Lappalaiskoirat ry:n ja Suomen Paimenkoirayhdistyksen kanssa sekä yhteistyön kehittämistä Paliskuntain Yhdistyksen ja Porokoirakerhon kanssa. Toimintasuunnitelma on kokonaisuudessaan jäljempänä tässä lehdessä.

Sisällysluettelo

Ajankohtaista	3
Toimintasuunnitelma	5
Syysseminaari pohti	6
Antero Hakalan esitys	10
Selvitystä Hakalan esityksestä	11
Syysseminaarin iltapäivä	14
Päijät-Hämeen aluekerho	19
Ruffe	22
Rafu - sitkeä sissi	24
Suomenlapinkoiran Pevisa-esitys	26
Perinnöllisiä silmäsairauksia	27
Patellaluksaatio	28
Lonkkakuvaustuloksia	28
Rauhallista joulua koiralle	29
Joulutervehdyksiä	30
Pentuja	35

Henkilövalintoja syyskokous joutui tekemään paljon. Puheenjohtaja Seija O. Lähdesmäki oli ilmoittanut luopuvansa tehtävästä, joten uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Eeva Kähönen.

Hallituksen erovuoroiset Ulla Kaikkonen, Eeva-Riitta Posti ja Seppo Haapanen eivät enää olleet käytävissä, Jorma Ranta oli ajan puutteeseen vedoten pyytänyt eroa hallituksesta ja puheenjohtajaksi valitun Eeva Kähösen tilalle piti myös valita henkilö jäljellä olevaksi vuodeksi.

Syyskokous päätti valita kolme eniten ääniä saanutta ehdokasta hallituksen jäseniksi erovuoroisten tilalle, kaksi seuraavaa yhdeksi toimintavuodeksi ja seuraavat kaksi varajäseniksi. Äänestyksen tuloksena Laura Hakala, Janika Salo ja Kirsti Lilja valittiin hallitukseen kahdeksi ja Ulla Majander ja Silja Kolkki yhdeksi vuodeksi, 1. varajäseneksi Kirsi Soini ja 2. varajäseneksi Kari Linnoskivi. Näin kaikki hallituksen varsinaiset jäsenet vuonna 1995 ovat naisia. Toivonkin, että kaikki Seuran jäsenet ryhtyvät jo nyt miettimään ensi syksyn kokousta varten aktiivisia miehiä ehdokkaiksi hallitukseen.

Toimikuntien kokoonkutsujiksi syyskokous valitsi seuraavat:

Tiedotustoimikunta: Eeva Kähönen

Kasvattajatoimikunta: Eeva Kähönen (äänestyksen tulos)

Katselmustoimikunta: Janika Salo

Nuorisotoimikunta: Janika Salo

Koulutus- ja paimennustoimikunta: Laura Hakala

Kiitos

Paimensukuisen Lapinkoiran Seuran pitkäaikaisin puheenjohtaja Seija O. Lähdesmäki tarttui puheenjohtajan nuijaan vuonna 1989 ja lähes ammatillisella järjestöihmisen taidolla vakiinnutti PLS:n toiminnan rekisteröitynä yhdistyksenä. Seijan johdolla Seuran uudet muuttuneen yhdistyslain mukaiset säännöt saatiin sujuvasti hyväksytyiksi ja voimaan vuonna 1991. Samana vuonna käytiin tapaamassa Suomen Kennelliiton edustajia ja seuraavana vuonna aloitettiin Suomen Lapinkoirayhdistyksen ja Lapinporokoirajaoston kanssa paimensukuisen lapinkoiran asemasta neuvottelut, joita jatketaan edelleen.

Ilman Seijan peräänantamatonta sisua ja innostusta olisi Seuran 10-vuotisjuhlakirja jäänyt ilmestymättä tehtävään nimetyn ryhmän luovutettua viime hetkellä. Seija ideoi pääosin kirjan sisällön ja sai uuden ryhmän venymään kireän aikataulun mukaan. Seija kirjoitti kaiken mikrollaan, taittoi ja korjasi. Lopputuloksena oli Juhlakirja, joka on saanut

tunnustusta ja kiitosta niin oman jäsenistön kuin muunkin lukijakunnan taholta.

Ensimmäinen koira Seijan perheessä oli Peski Cee-punhabbo, yksi historiallisista ensimmäisen etelässä syntyneen lapinkoirapentueen pennuista. Viime vuosina Seijan ovikelloa soitettaessa alkoivat sisältä kuulua Nallen ja Tsapen haukut. Mutta Nalle jouduttiin lopettamaan viime talvena kyyn pureman aiheuttaman hermovaurion johdosta ja Tsappe pääsi koirien taivaaseen pari kuukautta sitten. 21 vuotta kestänyt koiraharrastus sai nyt vaihtua muihin harrastuksiin - mm. lastenlasten kanssa puuhailuun. Kiitos Seija Sinulle näistä kuudesta vuodesta!

Mirja Siljander
varapuheenjohtaja

*Paimensukuisen Lapinkoiran
Seura ry:n hallitus ja
Reviirin toimitus
toivottavat kaikille lukijoille
oikein hyvää Joulua
ja menestystä vuodelle 1995!*

Ajankohtaista

Paimensukuinen lapinkoira, uhanalainen maatiaiskanta

Paimensukuinen lapinkoira on mukana Maatalouden Tutkimuskeskuksen eläinjalostuksen tutkimusalan painattamassa uudessa uhanalaisten maatiaisrotujen esitteessä. Siinä ovat myös suomenkarja, suomenhevosen työhevossuunta, mustat, harmaat ja ruskeat suomenlampaat ja maatiaiskana.

Esitteen tekstissä sanotaan: "paimensukuinen lapinkoira on suomenlapinkoiran erillinen, uhanalainen kanta, joka polveutuu poropaimennukseen käytetystä maatiaiskannasta. Se poikkeaa rotumääritelmän mukaisesta, pystykorvamaisesta lapinkoirasta. Sillä on työkoiraksi soveltuva luonne."

Suomi on allekirjoittanut Rion ympäristökonferenssin monimuotoisuuden suojelua koskevat päätökset. Se velvoittaa meitä säilyttämään alkuperäisrotut ja -kannat. Eläinjalostuksen tutkimuslaitos toimii yhteistyössä mm. Paimensukuisen Lapinkoiran Seuran kanssa, koska seura on aikoinaan perustettu juuri säilyttämään poropaimennukseen käytettyä luonnonkannasta polveutuvat lapinkoirasuvut.

Paimensukuinen lapinkoira on määritelty uhanalaiseksi ja on ensimmäisenä koirana mukana esitteessä. Onko meillä muita uhanalaisia maatiaiskoirakantoja? Mieleeni tulee heti lyhytkarvainen porokoirra, joka polveutuu osittain samoista kannoista, kuin paimensukuinen lapinkoira ja tällä hetkellä työkäytössä olevat maatiaistaustan omaavat porokoirat. Löytyykö yhdistystä tai ihmisiä, jotka ovat valmiita tekemään selvitystyötä ja pyrkivät säilyttämään ko. koirasukuja.

Kysymys on nimenomaan säilyttämisestä; ei niiden jalostamisesta esimerkiksi rotumääritelmän mukaan. Säilyttämisessä pitää tietysti ottaa huomioon alkuperäinen käyttötarkoitus eli poropaimennus. "Alkuperäiset kotieläinrotut ovat osa kansallista perintöämme, jonka säilyttäminen on sekä kulttuurimme että näiden eläinrotujen geeniperimän siirtämistä tuleville sukupolville", sanotaan esitteessä. Usein ihmiset, innostuessaan jalostustyöstä ja pyrkiessään yhtenäiseen ulkonäköön tai johonkin tuotanto-ominaisuuteen, ovat tuhonneet tätä geeniperimää.

Geneettisen monimuotoisuuden tärkeys on maailmanlaajuisesti tiedostettu. Suomessa käytännön suojelutyöstä ollaan varmasti yksimielisiä. Suojeluhan ei ole uhka kenellekään. Voi tulla tilanteita, joissa nyt vahvat valtarodut tarvitsevat maatiaiskantojen geeniperimää. Esimerkiksi, suomenhevosella oli vielä muutama vuosikymmen sitten kymmeniä sukulinjoja, nyt on enää vain neljä. Suomenhevosista halutaan nopeita juoksijoita, jolloin työhevoselle tärkeät ominaisuudet, luja rakenne, rauhallisuus ja sinnikkyys uhkaavat hävitä.

Tässä vaiheessa emme tiedä, onko paimensukuinen lapinkoira tulevaisuudessa oma rotu, rotumuunnos vai erillinen kanta, mutta siitä pidämme huolen, että sen geneettinen perimä tulee säilymään puhtaana ja monipuolisen rikkaana. Säilyttäminen pelkän säilyttämisen vuoksi ei tietenkään riitä. Paimensukuisen lapinkoiran kasvatuksen tavoitteena on pidettävä poropaimennukseen soveltuvaa luonnetta ja rakennetta. Käytännössä tiedämme, että tämä on vaikea tehtävä, mutta mielenkiintoinen ja säilyttämisen kannalta välttämätön.

Kirsti Lilja

Sisällysluettelo

Ajankohtaista	3
Ilmoituksia	4
Kesäleiri	6
Koiruuksia	11
Paimennuskokemuksia ja ajatuksia	12
Toisenlainen katselmus	14
Kenneleiden esittelyä; Rahkis Kennel	21
Arsenikkia, vanhoja pitsejä sekä lapinkoira	25
Pevisa/lonkkakuvaus	26
Valokuvauskilpailu	28
Kirjoituskilpailun satoa	30
Nuorisopalsta	31
Maksullisia ilmoituksia	34
Pentuja	35